

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Z., dnia 14 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze VI Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Sławomir Kaczanowski

Sędziowie: SO Marek Witeczak

SR (del.) Anna Kulik (spr.)

Protokolant: Anna Maj

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2020 r., w Z.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko D. R. (1) i B. Z. (1)

o wydanie rzeczy i zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zielonej Górze

z dnia 17 stycznia 2019 r., sygn. akt I C 616/18

1. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że :

I. nakazuje pozwanemu D. R. (1) wydanie powodowi (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kabiny sanitarnej typu (...), zabezpieczonej postanowieniem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 11 grudnia 2017r. (IX Co 2895/17),

II. zasądza od pozwanego D. R. (1) na rzecz powoda kwotę 5.372,00zł. (pięć tysięcy trzysta siedemdziesiąt dwa złote 00/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot :

- 3.740,00zł. od dnia 5 grudnia 2017r. do dnia zapłaty

- 172,00zł. od dnia 24 lutego 2018r. do dnia zapłaty,

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

IV. zasądza od pozwanego D. R. (1) na rzecz powoda kwotę 2.260,00zł. tytułem zwrotu kosztów procesu,

V. nakazuje pozwanemu B. Z. (1) wydanie powodowi (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kabiny sanitarnej typu (...), zabezpieczonej postanowieniem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 11 grudnia 2017r. (IX Co 2895/17),

VI. zasądza od pozwanego B. Z. (1) na rzecz powoda kwotę 3.294,00zł. (trzy tysiące dwieście dziewięćdziesiąt cztery złote 00/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot :

- 3.165,00zł. od dnia 6 grudnia 2017r. do dnia zapłaty

- 129,00zł. od dnia 24 lutego 2018r. do dnia zapłaty,

VII. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

VIII. zasądza od pozwanego B. Z. (1) na rzecz powoda kwotę 2.187,00zł. tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego D. R. (1) na rzecz powoda kwotę 1.718,00zł. tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym;

4. zasądza od pozwanego B. Z. (1) na rzecz powoda kwotę 1.645,00zł. tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym;

5. przyznaje biegłemu M. G. kwotę 1032,35zł. tytułem wynagrodzenia za sporządzenie opinii w sprawie;

6. nakazuje ściągnąć od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Zielonej Górze po 141,18zł. tytułem niewiszczonych kosztów sądowych.

Sędzia SO Marek Witczak Sędzia SO Sławomir Kaczanowski Sędzia SR (del.) Anna Kulik

Sygn. akt VI Ca 321/19

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wystąpił z pozwem., w którym domagał się :

1) na podstawie art. 222 § 1 kc nakazanie pozwanemu D. R. (1) wydania powodowi kabiny sanitarnej (...), która była przedmiotem postępowania przygotowawczego nadzorowanego przez Prokuraturę Rejonową w Zielonej Górze pod sygn. akt PR 1 Ds. (...).2017, i która znajduje się obecnie w posiadaniu pozwanego D. R. (1) (kabina sanitarna (...));

2) na podstawie art. 222 § 1 kc nakazanie pozwanemu B. Z. (1) wydania powodowi kabiny sanitarnej (...), która była przedmiotem postępowania przygotowawczego nadzorowanego przez Prokuraturę Rejonową w Zielonej Górze pod sygn. akt PR 1 Ds. (...).2017, i która znajduje się obecnie w posiadaniu pozwanego B. Z. (1) (kabina sanitarna (...));

1) na podstawie art. 225 kc w zw. z art. 224 § 2 kc zasądzenie od pozwanego D. R. (1) na rzecz powoda kwoty 4.392,00 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z kabiny sanitarnej (...) w okresie od 1.01.2015 r. do 2.01.2018 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie : od kwoty 4.220,00 zł od dnia 5.12.2017 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 172,00 zł od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty (wynagrodzenie za okres od dnia 21.11.2017 r. do dnia wniesienia pozwu);

2) na podstawie art. 225 kc w zw. z art. 224 § 2 kc zasądzenie od pozwanego D. R. (1) na rzecz powoda kwoty 4 zł tytułem wynagrodzenia za każdy dzień bezumownego korzystania z kabiny sanitarnej (...) w okresie od 3.01.2018 r. (dzień następny po dniu wniesienia pozwu) do dnia zwrotu kabiny sanitarnej (...) powodowi;

1) na podstawie art. 225 kc w zw. z art. 224 § 2 kc zasądzenie od pozwanego B. Z. (2) na rzecz powoda kwoty 3.294,00 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z kabiny sanitarnej (...) w okresie od 1.01.2015 r. do 2.01.2018

r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie: od kwoty 3.165,00 zł za okres od dnia 6.12.2017 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 129,00 zł za okres od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty (wynagrodzenie za okres od dnia 21.11.2017 r. do dnia wniesienia pozwu);

2) na podstawie art. 225 kc w zw. z art. 224 § 2 kc zasądzenie od pozwanego B. Z. (2) na rzecz powoda kwoty 3 zł tytułem wynagrodzenia za każdy dzień bezumownego korzystania przez pozwanego z kabiny sanitarnej (...) w okresie od 3.01.2018 r. (dzień następny po dniu wniesienia pozwu) do dnia zwrotu kabiny sanitarnej (...) powodowi;

Ponadto powód wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych D. R. (1) i B. Z. (1) na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Jako podstawę dochodzonego pozwem roszczenia windykacyjnego powód wskazał art. 222 k.c. Powód podkreślił, iż jest właścicielem kabin sanitarnych ujawnionych na posesjach pozwanych. Wskazał, iż co najmniej od 01.01.2015 r. kabina sanitarna typu (...) znajduje się w posiadaniu pozwanego B. Z. (1). Od 1993 r. powód prowadzi na terenie Polski działalność gospodarczą polegającą na wynajmie i serwisowaniu przenośnych kabin sanitarnych. Na podstawie umowy zawartej z producentem kabin powód jest jedynym na terenie Polski importerem kabin sanitarnych. Powód nie prowadzi sprzedaży kabin sanitarnych osobno trzecim. Producent kabin sanitarnych typu (...) spółka (...) złożył oświadczenie, w którym stwierdził, iż sprzedaje kabiny sanitarne jedynie spółkom powiązanym (...), a polskie spółki powiązane (...) jako jedyne mają prawo do zakupu tych kabin i do wynajmowania ich na terenie całej Polski. Powód zaprzeczył, aby zajmował się obrotem używanymi kabinami. Podał, że oznacza kabiny sanitarne typu (...) w charakterystyczny dla siebie sposób. Powód nabywa kabiny w częściach, dokonuje ich montażu, a następnie umieszcza na nich tabliczki z numerami seryjnymi. Tabliczkę tę powód umieszcza w lewym górnym rogu kabiny. Ten sposób oznakowania kabin jest stosowany wyłącznie przez powoda. Żadna inna firma na terenie kraju nie stosuje tego rodzaju oznaczenia. Powód umieszcza też na kabinach naklejki z logo powoda (...) w celach reklamowo-informacyjnych.

Powód wskazał, iż co najmniej od 1.01.2015 r., będąca własnością powoda kabina sanitarna typu (...) znajduje się w posiadaniu pozwanego D. R. (1). Kabina sanitarna typu (...) jest podobna do kabiny sanitarnej typu (...), z tym, że posiada dodatkowe wyposażenie.

Powód wykluczył możliwość, aby kabiny sanitarne nabyte przez pozwanych pochodziły z legalnego źródła. Powód nie prowadzi sprzedaży kabin osobom prywatnym. Uwzględniając w/w fakt oraz fakt, iż kabiny nie posiadają tabliczek z numerami seryjnymi wnioskować należy, iż kabiny sanitarne stały się przedmiotem czynów karalnych - kradzieży, a następnie paserstwa. Pozbawienie kabin tabliczek z numerami seryjnymi było nieudolną próbą zatarcia śladów przestępstwa. Zdaniem powoda okoliczności te dowodzą, iż kabiny sanitarne stanowią własność powoda.

Zdaniem powoda, pozwani są legitymowani biernie w przedmiotowej sprawie. Kabiny te znajdują się w posiadaniu pozwanych, bez jakiegokolwiek podstawy prawnej. Pomimo wezwania powoda do wydania spornych kabin sanitarnych pozwani nie zwrócił powodowi żądanych kabin.

Jako podstawę dochodzonego pozwem żądania zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanych z kabin sanitarnych powód wskazał art. 224 § 2 k.c. w zw. z art. 225 k.c.

Powód podkreślił, iż jego zdaniem, pozwani weszli w posiadanie kabin sanitarnych w złej wierze. Powód przytoczył orzecznictwo sądowe, w którym dokonano interpretacji nabycia rzeczy w złej wierze.

Uzasadniając wysokość dochodzonego pozwem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z kabiny sanitarnej (...) powód wskazał, iż pozwany B. Z. (1) posiadając kabinę sanitarną (...) w złej wierze przynajmniej od 1.01.2015 r. do chwili obecnej. Okres trwania samoistnego posiadania przez tego pozwanego na dzień wniesienia niniejszego pozwu wynosi 1.098 dni.

Powód podał, że zgodnie z załączonym do pozwu cennikiem wynajmu kabin sanitarnych dzienna stawka czynszu za najem kabiny sanitarnej typu (...) wynosi 3 zł. Uwzględniając powyższe, stwierdzić należy, iż powód ma prawo do wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z kabiny sanitarnej (...) w kwocie 3.294 zł.

W dniu 28.11.2017 r. pozwany B. Z. (1) odebrał wezwanie powoda (opatrzone datą sporządzenia 20.11.2017 r.) o zapłatę wynagrodzenia tytułem bezumownego korzystania przez pozwanego z kabiny sanitarnej (...) w okresie od dnia 01.01.2015 r. do dnia 20.11.2017 r. oraz określonego w tym wezwaniu wynagrodzenia za każdy dzień korzystania przez pozwanego B. Z. (1) z kabiny sanitarnej (...) w okresie od dnia 21.11.2017 r. do dnia zapłaty. Powód zobowiązał pozwanego do zapłaty w/w kwot w terminie 7 dni. Z uwagi na powyższe, powód domaga się odsetek ustawowych za opóźnienie od wskazanych powyżej kwot od dnia 6.12.2017 r. Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, iż pozwany D. R. (1) posiadał kabinę sanitarną (...) w złej wierze co najmniej od dnia 01.01.2015 r. do chwili obecnej. Okres trwania samoistnego posiadania przez tego pozwanego na dzień wniesienia pozwu wynosi 1.098 dni.

Dzienna stawka czynszu za najem kabiny sanitarnej (...) bez dodatkowego wyposażenia wynosi 3zł. W związku z tym, że kabina sanitarna (...) posiada wyposażenie dodatkowe w postaci umywalki dzienna stawka czynszu za wynajem ww. kabiny wynosi 4 zł. Zgodnie z załączonym do pozwu cennikiem wynajmu kabin sanitarnych, dzienna stawka czynszu za najem kabiny sanitarnej typu (...) wynosi 4 zł. W związku z powyższym, kwota należna powodowi z tytułu bezumownego korzystania z kabiny sanitarnej (...) wynosi 4.392 zł.

W dniu 27.11.2017 r. pozwany D. R. (1) odebrał wezwanie powoda (opatrzone datą sporządzenia 20.11.2017 r.) o zapłatę wynagrodzenia tytułem bezumownego korzystania przez pozwanego z kabiny sanitarnej (...) za okres od dnia 01.01.2015 r. do dnia 20.11.2017 r. oraz określonego w tym wezwaniu wynagrodzenia za każdy dzień korzystania przez pozwanego D. R. (1) z kabiny sanitarnej (...) za okres od dnia 21.11.2017 r. do dnia zapłaty. Powód zobowiązał pozwanego do zapłaty w/w kwot w terminie 7 dni. Z uwagi na powyższe, powód domaga się odsetek ustawowych za opóźnienie od wskazanych powyżej kwot od dnia 5.12.2017 r.

W odpowiedzi na pozew (k. 93-101 akt) pozwany B. Z. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zaprzeczył, aby kabina WC stanowiła własność powoda. Pozwany podał, iż w 2000 r. kupił kabinę WC za cenę 4.000 zł na giełdzie w C. G.. Pozwany nie miał żadnych zastrzeżeń co do legalności powyższej transakcji. Żadne okoliczności związane z jej nabyciem nie wzbudziły u pozwanego żadnych wątpliwości i zastrzeżeń. Cena zakupu kabiny była wysoka, a sprzedawca miał bogatą ofertę kabin, o różnych wielkościach i parametrach. Sprzedawca reklamował swoją ofertę przy użyciu głośników zainstalowanych na terenie giełdy, która cieszyła się dużym zainteresowaniem potencjalnych nabywców. W 2000 r. giełda w C. stanowiła popularne i powszechnie znane miejsce dokonywania różnego rodzaju transakcji handlowych. Miejsce to nie kojarzyło się z jakimkolwiek ryzykiem związanym z nielegalnym pochodzeniem oferowanych na niej dom sprzedaży produktów. Mając na uwadze powyższe okoliczności pozwany, zaprzeczył, aby żądanie powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. polegające na wydaniu przez pozwanego powodowi kabiny WC oraz żądanie zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z w/w kabiny, zasługiwały na uwzględnienie.

Nadto pozwany powołał się na treść przepisu art. 169 k.c. i 174 § 1 k.c. podnosząc, iż nabył własność spornej kabiny najpóźniej z dniem 1.01.2004 r. będąc jej posiadaczem w dobrej wierze.

W odpowiedzi na pozew (k.106-109 akt) pozwany D. R. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podał, że nabył kabinę sanitarną od swojego byłego pracownika E. H.. Obecnie osoba ta nie żyje. E. H. sprzedał pozwanemu używaną kabinę sanitarną, która została sprowadzona z Niemiec. Pozwany zapłacił za kabinę kwotę ok. 1.000 zł. Pozwany nabył kabinę ok. 3,5 roku przed złożeniem przez pracownika powoda zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa kradzieży. W chwili sprzedaży kabina nosiła znaki

użytkowania. Nie posiadała natomiast żadnych oznaczeń, z których wynikałoby, iż stanowi własność powoda. Kabina ta została ujawniona na posesji pozwanego w sierpniu 2017 r. Policja prowadziła dochodzenie w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa kradzieży kabiny sanitarnej. Dochodzenie to zostało umorzone wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego. Abstrahując od tych okoliczności pozwany podniósł zarzut nabycia prawa własności kabiny sanitarnej typu (...) w drodze zasiedzenia. Pozwany podał, iż zgodnie z brzmieniem art. 174 § 1 kc posiadacz rzeczy ruchomej, niebędący jej właścicielem, nabywa własność, jeżeli posiada rzecz nieprzerwanie od lat trzech jako posiadacz samoistny, chyba że posiada w złej wierze. W tym miejscu podkreślić należy, iż przepis ten uprawnia do zasiedzenia rzeczy ruchomej tylko posiadacza w dobrej wierze. Pozwany zaznaczył, iż kupił sporną kabinę sanitarną, będąc w dobrej wierze. Pozwany nabył kabinę sanitarną od swojego pracownika, do którego miał zaufanie. Okoliczności towarzyszące nabyciu kabiny nie wzbudziły w pozwanym żadnych obaw co do legalności pochodzenia przedmiotu transakcji. Sprzedawca poinformował pozwanego o pochodzeniu kabiny. Pozwany obejrzał kabinę przed zakupem. W tej sytuacji okoliczności towarzyszące sprzedaży w/w rzeczy nie mogły budzić u pozwanego żadnych wątpliwości co do jej pochodzenia jak i jej właściciela. Niezasadne są twierdzenia powoda w zakresie w którym twierdził, iż „samo nabycie kabiny sanitarnej powinno wzbudzać wątpliwości”.

Wyrokiem z 17 stycznia 2019r. Sąd rejonowy oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu (k.206). Orzeczenie oparto na poniższych ustaleniach :

W 2000 r. pozwany B. Z. (1) kupił kabinę sanitarną na giełdzie w C. G., za cenę około 4.000 zł. Osoba, od której pozwany nabył kabinę oferowała sprzedaż różnych kabin przez megafon. Sprzedawca ten posiadał bogatą i różnorodną ofertę kabin sanitarnych. W dniu zakupu na kabinie sanitarnej nie było naklejek (...), jak również tabliczek znamionowych. W 2000 r. giełda samochodowa w C. stanowiła popularne miejsce zawierania transakcji handlowych towarów różnego rodzaju. Cieszyła się ona dużym zainteresowaniem klientów, jak i sprzedawców. Przed nabyciem poszukiwanego towaru pozwany obejrzał kabinę pod względem jej użyteczności. Powyższa czynność nie wzbudziła u pozwanego żadnych wątpliwości. Pozwany B. Z. (1) nabył kabinę WC na potrzeby prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Od ponad 10 lat kabina ta znajdowała się na posesji pozwanego i była użytkowana przez jego pracowników, w tym m.in.: G. K. oraz D. J.. W obecności brata pozwanego K. Z. pracownicy firmy (...) spółka z o.o. w W. wykonywali czynności serwisowe kabiny sanitarnej pozwanego.

Na początku 2014 r. pozwany D. R. (1) nabył używaną kabinę sanitarną od swojego pracownika E. H., za cenę ok. 1.000 zł. Przed sprzedażą kabiny E. H. poinformował pozwanego, iż kabina sanitarna pochodzi z Niemiec i jest w dobrym stanie technicznym. Przed zakupem poszukiwanego towaru pozwany obejrzał kabinę pod względem jej użyteczności. Na kabinie widoczne były oznaki użytkowania, jednakże była zdalna do dalszej eksploatacji. Po wykonanych oględzinach poszukiwanego towaru pozwany nie powziął żadnych wątpliwości co do faktycznego właściciela kabiny, jak i źródła jej pochodzenia.

Firma (...) jest producentem kabin toaletowych typu (...), „F. z umywalką”, „F. z umywalką i ze spluczką” oraz (...). Producent ten sprzedaje wyżej wymienione kabiny wyłącznie spółkom powiązanim (...). Polskie spółki powiązane (...) jako jedyne mają prawo do zakupu w/w kabin sanitarnych i do wynajmowania ich na terenie całej Polski.

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. istnieje od 1993 r. Firma ta jest jedynym na terenie Polski dystrybutorem przenośnych kabin sanitarnych (...) produkowanych przez niemiecką firmę (...). Spółka czerpie zyski z wynajmu kabin sanitarnych oraz wykonywania ich napraw i serwisowania. Nie zajmuje się natomiast dalszą sprzedażą kabin. Wedle cennika powoda stawka wynajmu kabiny Standard wynosi 3 zł netto za dobę, natomiast stawką wynajmu kabiny (...) wynosi 4 zł netto za dobę.

Kabiny sanitarne są sprowadzane do Polski w częściach, a następnie są montowane w siedzibie firmy w W.. Na dachu żadnej kabiny sprowadzanej do Polski powód zamontowuje za pomocą nitów tabliczkę znamionową, w której umieszcza następujące informacje: rok produkcji, numer kabiny oraz dane producenta, tj. inicjały (...). Każda kabina posiada swój indywidualny i niepowtarzalny numer. Po złożeniu kabiny przypisany do niej numer wprowadzany jest do rejestru.

W przypadku wynajęcia kabiny powód wydaje najemcy dokument, który zawiera numer kabiny. Jednocześnie powód informuje najemcę, iż w przypadku kradzieży kabiny ma on obowiązek zgłosić ten fakt na Policji oraz zawiadomić o kradzieży powoda. Powodowa spółka prowadzi rejestr skradzionych kabin.

J. S. jest pracownikiem powodowej spółki zatrudnionym na stanowisku dyrektora ds. ochrony środowiska. W zakresie swoich obowiązków służbowych J. S. zajmuje się m.in. składaniem zawiadomień na policji w sprawie podejrzenia kradzieży dystrybuowanych przez firmę kabin sanitarnych. Powodowa spółka prowadzi rejestr skradzionych kabin sanitarnych. Obecnie powodowa spółka ma zarejestrowanych ok. 1.500 sztuk skradzionych kabin w całym kraju.

Dystrybucją kabin sanitarnych produkowanych przez firmę (...) zajmują się również firmy funkcjonujące w innych krajach w Europie, w tym m.in.: w Niemczech, Czechach i w Słowacji. Zdarzają się sytuacje, iż kabina skradziona za granicą jest sprzedawana na terenie Polski. Wynajmowaniem kabin sanitarnych jak powodowa spółka trudnią się także firmy działające w innych krajach europejskich, w tym m.in.: na W., w Rumunii, Słowacji, Szwajcarii, Austrii i Belgii.

Naklejki w kształcie serduszka, które nakleja powód nie są drukiem ścisłego zarachowania, nie ma rejestru naklejanych serduszek, ani obowiązku ich przyklejania, nie jest i nie było to w żaden sposób monitorowane przez powoda. Naklejkami dysponują w sposób dowolny serwisanci.

W dniu 30.08.2017 r. J. S. stwierdził, iż na terenie posesji położonej w Z., ul. (...), znajduje się przenośna kabina sanitarna (...) oraz, że na terenie posesji położonej w Z., ul. (...) róg ul. (...), znajduje się przenośna kabina sanitarna (...). J. S. powziął podejrzenie, że kabiny te pochodzą z kradzieży, albowiem nie posiadają tabliczek z oznaczeniem numerów seryjnych, a nadto widoczne są na nich ślady po usuniętych naklejek z nazwą wynajmującego – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Na kabinie sanitarnej (...) widniała naklejka w kształcie serduszka, które nakleja powód. O swoich podejrzeniach J. S. zawiadomił K. w ZG.

Tego samego dnia, funkcjonariusze Policji K. w ZG udali się na w/w nieruchomości, i w rozmowie z ich właścicielami oznajmili, iż posiadane przez nich kabiny sanitarne pochodzą najprawdopodobniej z przestępstwa, a następnie dokonali ich zabezpieczenia w celach procesowych.

Funkcjonariusze Policji K. w ZG dokonali oględzin zabezpieczonych kabin. Na podstawie w/w czynności stwierdzili, iż kabina sanitarna (...), będąca w posiadaniu B. Z. (1), posiada ślady użytkowania. W górnej części kabiny widoczne są ślady po odklejonym napisie (...), natomiast na lewej oraz prawej bocznej ścianie w dolnej części kabiny znajduje się wytłoczona nazwa producenta (...). Wytłoczona nazwa producenta (...) widoczna jest również na tylnej ścianie kabiny. W górnej prawej części kabiny widoczne są dwa otwory, do których zamontowana była tabliczka z indywidualnym numerem kabiny.

W następstwie przeprowadzonych oględzin stwierdzono, iż kabina sanitarna (...) typu (...), będąca w posiadaniu D. R. (1), również posiada ślady użytkowania. W dolnej części drzwi kabiny, poniżej zamka, widoczne są ślady po odklejonym napisie (...). W górnej części drzwi również widoczne są ślady po odklejonej naklejce (...). Na wewnętrznej ścianie drzwi jest zawieszona lusterko, a sama kabina wyposażona jest w sedes, pisuar, zlew, pojemnik na mydło i dozownik. Na wewnętrznej ścianie kabiny znajduje się naklejka w kształcie serca z napisem w kolorze czerwonym: „Prosimy nie rozczaruj następnych. Pozostaw to miejsce czyste, dziękujemy.” Na tylnej ścianie kabiny sanitarnej widoczny jest wytłoczona jest nazwa producenta - (...).

Postanowieniem z dnia 7.09.2017 r. zostało wszczęte dochodzenie w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa kradzieży dwóch kabin (...) w nieustalonym okresie i miejscu o wartości 5.964 zł na szkodę (...) Polska z siedzibą w W..

Postanowieniem z dnia 27.09.2017 r. umorzono prowadzone w niniejszej sprawie dochodzenie wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 kpk). Powód nie zaskarżył w/w postanowienia w ustawowym terminie zażaleniem, wobec czego stało się ono prawomocne.

Dzienna stawka czynszu za najem kabiny sanitarnej typu (...) wynosi 3 zł. Dzienna stawka czynszu za najem kabiny sanitarnej typu (...) wynosi 4 zł.

Czyniąc powyższe ustalenia Sąd Rejonowy uznał powództwo o wydanie rzeczy i zapłatę wynagrodzenia za bezumowne z niej korzystanie za niezasadne.

Na podstawie analizy całokształtu zebranego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego uznał, iż powód wbrew ciężącemu na nim obowiązкови dowodowemu określönemu w art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. nie wykazał, iż ujawnione na posesjach pozwanych kabiny sanitarne stanowiły własność powoda.

Jak wynika z protokołów oględzin spornych kabin sporządzonych przez funkcjonariuszy Policji w toku dochodzenia prowadzonego w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstwa kradzieży kabin sanitarnych, pozwani nabyli kabiny sanitarne (...), na których widoczne były ślady ich użytkowania przez osoby trzecie oraz dewastacji (celowego usunięcia tabliczek z numerami seryjnymi). Powód nie był w stanie wykazać, iż kabiny te stanowią jego własność właśnie z uwagi na brak tabliczek z numerami seryjnymi. Fakt, iż kabiny wynajmowane przez powoda są produkowane przez jedną firmę w Europie nie stanowi dowodu, iż sporne kabiny stanowią własność powoda. Jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, powód stosuje swoje oznakowania kabin sanitarnych w postaci tabliczek (montażowych) z numerami seryjnymi, jednakże tabliczki te można usunąć i sprzedać kabiny bez oznakowania. W tym miejscu podkreślić należy, iż jak wynika z poczynionych w sprawie niespornie ustaleń faktycznych, dystrybucją kabin sanitarnych produkowanych przez firmę (...) zajmują się firmy działające także w innych krajach, w tym m.in.: w Czechach i w Słowacji. Jak wynika z zeznań pracownika powoda J. S. zdarzają się sytuacje, iż kabina skradziona za granicą jest sprzedawana na terenie Polski. Wynajmowaniem kabin sanitarnych, tak jak powodowa spółka trudnią się także firmy działające w innych krajach europejskich, w tym m.in.: na W., w Rumunii, Słowacji, Szwajcarii, Austrii i Belgii. Z zeznań świadka pracownika powodowej spółki wynika, że powód powinien prowadzić rejestr kabin skradzionych , listę kabin skradzionych. Ewidencja ta nie została sądowi złożona. Ponadto świadek ten stwierdził, że skoro nie ma numeru kabiny to nie wiadomo skąd została skradziona. Wskazał również, że kabiny te można rozkładać i składać ponownie. Istnieje zatem możliwość, że przedmiotowe kabiny zostały złożone z części innych kabin. Zadaniem powoda było wykazać, a więc udowodnić a nie jedynie uprawdopodobnić, że sporne kabiny stanowiły i stanowią jego własność. Wnioski dowodowe dotyczące opinii biegłego nie mogły zostać uwzględnione, ponieważ są zbędne i przedłużyłyby postępowanie. Powód przedłożył opinię wykonaną w podobnej sprawie na zlecenie innego sądu. Z opinii tej wynika jedynie, że sporne kabiny są tego samego typu i zostały wyprodukowane przez tę samą niemiecką firmę (...). Taka konkluzja nie potwierdza prawa własności powoda. Są to okoliczności niesporne w niniejszej sprawie. Bezsporne jest również, że wiele spółek w innych krajach europejskich prowadzi działalność polegającą na wynajmowaniu takich samych kabin jak powód. Powód został zobowiązany do złożenia informacji, co odróżnia kabiny powoda od tych wynajmowanych przez spółki w innych krajach europejskich. Powód nie wykonał tego zobowiązania, bowiem ograniczył się jedynie do Niemiec. To prawda, że pozwani wskazywali na takie prawdopodobne pochodzenie tych kabin, ale nie jest to informacja pewna, przekazywana bowiem pozwany przez sprzedających. Skoro powód nie wykonał całości zobowiązania to należy przyjąć, że nie wykazał cech szczególnych „swoich” kabin. Należy podkreślić, że uwzględnienie powództwa o wydanie nastąpić może tylko wtedy, kiedy powód wykaże przysługujące mu prawo własności. Tymczasem w przedmiotowej sprawie istnieje wiele możliwości w zakresie pochodzenia kabin, łącznie z tym , że zostały one złożone z części pochodzących z innych kabin, a także, że należały do spółki w innym kraju. Fakt, że żadna z nich nie zgłasza aktualnie pretensji do spornych kabin niczego nie przesądza. Powód jedynie wykazał prawdopodobieństwo ale nie udowodnił, że kabiny stanowią jego własność. Nie przedstawił żadnego wykazu, ewidencji, która jako podmiot profesjonalny powinien był prowadzić. Co więcej jedna z kabin była regularnie przez powoda serwisowana, a powód żadnych roszczeń nie wysuwał.

Z uwagi na wszystkie wyżej opisane okoliczności, zdaniem Sądu I instancji, nie sposób jednoznacznie stwierdzić, iż kabiny sanitarne ujawnione na posesji pozwanych stanowią własność powoda a w konsekwencji powództwo o wydanie nie mogło zostać uwzględnione. W konsekwencji uznania , iż powodowi nie przysługuje prawo własności spornych kabin oddalono również roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanych z rzeczy.

Na marginesie jedynie Sąd Rejonowy rozważył przesłanki nabycia ruchomości w trybie art. 169§ 2 k.c. i 174 § 2 k.c.

Rozstrzygnięcie odnośnie kosztów procesu zapadło w oparciu o art. 98 § 1 kpc. Przepis ten stanowi bowiem, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Apelacje od wyroku wniósł powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę dowodu z dokumentu w postaci protokołu z przesłuchania Pozwanego D. R. (1) z dnia 30 sierpnia 2017 r. w postępowaniu przygotowawczym nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową w Zielonej Górze, sygn. akt PR 1 Ds. (...).2017, uznanie za wiarygodne i przyjęcie za udowodnione zawartych w tym dokumencie twierdzeń Pozwanego D. R. (1) co do okoliczności nabycia przez niego kabiny sanitarnej typu (...) typu (...) (Kabina Sanitarna (...)), w szczególności nabycia jej od swego zmarłego pracownika Pana E. H., podczas gdy twierdzenia te nie są poparte żadnymi innymi dowodami, zaś powoływanie się na nabycie spornej rzeczy od osoby zmarłej ma na celu uniemożliwienie weryfikacji przedstawianej wersji zdarzeń oraz ukrycie prawdziwego źródła i okoliczności nabycia K. Sanitarnej (...), jak też stanowi wygodną strategię procesową,

2) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

a) wybiórczą ocenę materiału dowodowego i pominięcie zdjęć załączonych do wniosku dowodowego Powoda z 25 września 2018 r. przedstawiających sposób oznaczania kabin sanitarnych typu (...) przez niemieckie spółki z grupy (...),

b) błędną ocenę przykładowej opinii mechanoskopijnej złożonej do akt sprawy przez Powoda i przyjęcie, że opinia taka jest w stanie jedynie wykazać typ i producenta spornych kabin, podczas gdy z przedstawionej opinii wynika również możliwość ustalenia, czy sporne kabiny sanitarne były oznaczone w sposób, w jaki Powód oznacza swoje kabiny (...),

c) błędne przyjęcie, że fakt usunięcia tabliczek znamionowych ze spornych kabin sanitarnych uniemożliwia wykazanie, że kabiny te stanowią własność Powoda,

d) błędne przyjęcie, że z faktu, iż kabiny sanitarne typu (...) są składane z części, wynika, że brak jest możliwości wykazania, że sporne kabiny sanitarne stanowią własność Powoda, podczas gdy żaden z Pozwanych nie twierdził, iż złożył z części będącą w jego posiadaniu sporną kabinę sanitarną, co łącznie skutkowało błędnym przyjęciem, że dowód z opinii biegłego z zakresu mechanoskopii nie byłby w stanie wykazać tego, że sporne kabiny sanitarne są własnością Powoda, podczas gdy przeprowadzenie takiego dowodu skutkowałoby ustaleniem, czy sporne kabiny sanitarne oznaczane są w sposób stosowany przez Powoda, czy też przez niemieckie spółki z grupy (...), a co za tym idzie, kto jest właścicielem tych kabin;

3) naruszenie art. 233 § 2 k.p.c. poprzez błędną ocenę faktu niewskazana przez Powoda sposobów oznaczania kabin sanitarnych (...) przez spółki z grupy (...) z krajów innych niż Niemcy i przyjęcie, że w związku z tym Powód nie wykazał cech charakterystycznych dla swoich kabin (...), podczas, gdy z zasad doświadczenia życiowego wynika, że nieprawdopodobnym jest, aby sporne kabiny pochodziły z krajów innych niż Polska albo Niemcy, gdyż kabiny te zostały znalezione na terenie Polski, zaś Pozwani wskazywali na ich pochodzenie z Niemiec, a transport rzeczy o tak znacznych rozmiarach na duże odległości jest nieopłacalny i mało prawdopodobny;

4) naruszenie art. 227 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 k.p.c. i art. 217 § 3 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku Powoda o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z oględzin spornych kabin sanitarnych z udziałem specjalisty z dziedziny techniki kryminalistycznej (mechanoskopii), poprzez porównanie cech produkcyjnych oraz spornych kabin sanitarnych z należącymi do Powoda kabinami sanitarnymi typu (...) i przyjęcie, że dowód ten jest zbędny i przedłużyłoby jedynie postępowanie, podczas gdy:

a) dowód ten miał zostać przeprowadzony na okoliczność tego, że sporne kabiny sanitarne stanowią własność Powoda, a więc okoliczność istotną z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy;

b) ustalenie przedmiotowej okoliczności na podstawie cech produkcyjnych, budowy i sposobu oznaczania kabin sanitarnych typu (...) przez Powoda wymagałoby wiadomości specjalnych;

c) badanie takie wykazałoby usunięcie ze spornych kabin sanitarnych oznaczeń stosowanych przez Powoda do oznaczania kabin sanitarnych typu (...) i ustaliłoby brak na spornych kabinach sanitarnych śladów po oznaczeniach stosowanych przez niemieckie spółki z grupy (...) do oznaczania kabin sanitarnych typu (...), a więc wykazałoby, że sporne kabiny należą do Powoda; 5) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

a) wybiórczą ocenę materiału dowodowego i pominięcie zdjęć spornych kabin sanitarnych stanowiących załączniki do pozwu, protokołów oględzin spornych kabin sanitarnych z 30 sierpnia 2017 r. sporządzonych w postępowaniu przygotowawczym nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową w Zielonej Górze, sygn. akt PR 1 Ds. (...)2017, oraz zeznań świadka J. S., w zakresie, w jakim z dowodów tych wynika, że ślady po usunięciu oznaczeń na spornych kabinach sanitarnych były wyraźne i nasuwały wątpliwości co do tytułu zbywców tych kabin do dysponowania

b) sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę dowodu z zeznań Pozwanego B. Z. (1) i przyjęcie, że okoliczności nabycia kabiny sanitarnej (...) (Kabina Sanitarna (...)) przez tego Pozwanego nie wzbudziły, i nie powinny były wzbudzić, u Pozwanego wątpliwości co do legalności źródła pochodzenia tej kabiny sanitarnej, podczas gdy powszechnie wiadomo, że dokonywanie zakupów na giełdzie około roku 2000 wiązało się z istotnym ryzykiem nabycia towaru pochodzącego z nielegalnego źródła, zaś wiedza o tym w ówczesnym czasie była rozpowszechniona,

c) sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę dowodu z dokumentu w postaci protokołu z przesłuchania Pozwanego D. R. (1) z dnia 30 sierpnia 2017 r. w postępowaniu przygotowawczym nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową w Zielonej Górze, sygn. akt PR 1 Ds. (...)2017, i przyjęcie że okoliczności nabycia K. Sanitarnej (...) przez tego Pozwanego nie wzbudziły, i nie powinny były wzbudzić, u Pozwanego wątpliwości co do legalności źródła pochodzenia kabin sanitarnej, podczas gdy nabywanie towarów rzekomo pochodzących z Niemiec, bez jakichkolwiek dokumentów potwierdzających transakcję i pochodzenie rzeczy, wiąże się ze znacznym ryzykiem nabycia rzeczy pochodzącej z nielegalnego źródła; co łącznie co skutkowało błędnym przyjęciem, że Pozwani, nabywając sporne kabiny sanitarne, działali w dobrej wierze, podczas gdy stoi to w sprzeczności z innymi dowodami zgromadzonymi w niniejszej sprawie (w szczególności zeznaniami samych Pozwanych złożonymi w niniejszej sprawie lub postępowaniu przygotowawczym nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową w Zielonej Górze, sygn. akt PR 1 Ds. (...)2017), z których wynika, że Pozwani nie zbadali pochodzenia spornych kabin sanitarnych i zignorowali widoczne ślady po usunięciu oznaczeń Powoda, a co za tym idzie, nabywając sporne kabiny sanitarne, byli w złej wierze;

6) naruszenie art. 169 § 1 k.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, w której Pozwani już w chwili wejścia w posiadanie spornych kabin sanitarnych był w złej wierze (por. pkt 1. i 5. powyżej);

7) naruszenie art. 222 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie pomimo tego, że Powód jest właścicielem spornych kabin sanitarnych, zaś Pozwanym nie przysługują względem tych kabin żadne skuteczne prawa;

8) naruszenie art. 225 k.c. w związku z art. 224 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, w której Pozwani posiadali w złej wierze sporne kabiny sanitarne będące własnością Powoda bez tytułu prawnego w okresach wskazanych w pozwie.

Podnosząc powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie i:

1) na podstawie art. 222 1 k.c. nakazanie pozwanemu D. R. (1) wydania powodowi, znajdującej się obecnie w posiadaniu pozwanego D. R. (1), K. Sanitarnej (...) oraz pozwanemu B. Z. (1) wydania powodowi, znajdującej się obecnie w posiadaniu pozwanego B. Z. (1), K. Sanitarnej (...);

2) na podstawie art. 225 k.c. w związku z art. 224 2 k.c. o zasądzenie od pozwanego D. R. (1) na rzecz powoda:

a) kwoty 4.392 (cztery tysiące trzysta dziewięćdziesiąt dwa 00/100) złotych tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z K. Sanitarnej (...) w okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia 2 stycznia 2018 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od kwoty 4.220 (cztery tysiące dwieście dwadzieścia) złotych za okres od dnia 5 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty; od kwoty 172 (sto siedemdziesiąt dwa) złote za okres od dnia następującego po dniu doręczenia Pozwanemu niniejszego pozwu do dnia zapłaty (wynagrodzenie za okres od 21 listopada 2017 r. do dnia wniesienia pozwu);

b) kwoty 4 złote tytułem wynagrodzenia za każdy dzień bezumownego korzystania przez pozwanego z K. Sanitarnej (...) od dnia 3 stycznia 2018 r. (dzień po wniesieniu pozwu) do dnia zwrotu K. Sanitarnej (...) Powodowi;

3) na podstawie art. 225 k.c. w związku z art. 224 § 2 k.c. o zasądzenie od pozwanego B. Z. (1) na rzecz powoda:

a) kwoty 3.294 (trzy tysiące dwieście dziewięćdziesiąt cztery 00/100) złotych tytułem za bezumowne korzystanie z K. Sanitarnej (...) w okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia 2 stycznia 2018 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od kwoty 3.165 (trzy tysiące sto sześćdziesiąt pięć) złotych za okres od dnia 6 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty;

- od kwoty 129 (sto dwadzieścia dziewięć) złotych za okres od dnia następującego po dniu doręczenia Pozwanemu niniejszego pozwu do dnia zapłaty (wynagrodzenie za okres od 21 listopada 2017 r. do dnia wniesienia pozwu);

b) kwoty 3 złote tytułem wynagrodzenia za każdy dzień bezumownego korzystania przez pozwanego z K. Sanitarnej (...) od dnia 3 stycznia 2018 r. (dzień po wniesieniu pozwu) do dnia zwrotu K. Sanitarnej (...) powodowi;

4) zasądzenie od każdego z pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, przed Sądem I instancji wedle norm przepisanych;

5) zasądzenie od każdego z pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji powód rozwinął podniesione zarzuty (k. 232-236v).

W odpowiedzi na apelację pozwany B. Z. (1) wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych (k.249-253).

W odpowiedzi na apelację pozwany D. R. (1) wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych (k.254-255).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

apelacja powoda okazała się w przeważającej części zasadna.

W systemie apelacji pełnej, a taki obowiązuje w polskiej procedurze cywilnej, sąd odwoławczy zobowiązany jest rozpoznać sprawę merytorycznie ex novo, z wykorzystaniem materiału procesowego zgromadzonego w postępowaniu przed sądem pierwszej i drugiej instancji. Postępowanie apelacyjne stanowi bowiem kontynuację postępowania przed sądem pierwszej instancji, a jego przedmiotem jest także rozpoznanie zgłoszonego we wniosku żądania, nie zaś wyłącznie kontrola zaskarżonego orzeczenia (zob. uchwała składu siedmiu sędziów z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55). Oznacza to, że podstawowym celem postępowania apelacyjnego jest merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy i tylko wyjątkowo sąd odwoławczy może uchylić się od obowiązku wydania w sprawie orzeczenia kończącego postępowanie, co do jej meritum.

Na wstępie koniecznym jest odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów naruszenia przepisów postępowania, gdyż wnioski w tym zakresie z istoty swej determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych, bowiem jedynie nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należyście przeprowadzonego postępowania mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu przepisów prawa materialnego.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku wadliwie ustalonego stanu faktycznego, który, po uzupełnieniu materiału dowodowego o opinię biegłego z dziedziny badań mechanoskopijnych, został uzupełniony przez Sąd Okręgowy następująco :

Pozwany D. R. (1) wszedł w posiadanie kabiny sanitarnej typu (...) w maju 2015r.

Pozwany B. Z. (1) wszedł w posiadanie kabiny sanitarnej typu (...) Standard najwcześniej w roku 2008.

Okoliczności wejścia w posiadanie obu urządzeń zostały prawidłowo ustalone przez Sąd Rejonowy.

Kabina sanitarna typu (...) oraz (...) Standard zostały wyprodukowane przez firmę (...).

Znajdujące się wewnątrz kabiny (...) naklejki z napisami w języku polskim oraz pochodzenie kabiny z Niemiec oznaczają, iż została ona wyprodukowana na rynek polski.

Pochodzenie kabiny (...) Standard z Niemiec, jej zbycie na terenie Polski oraz brak karty zbliżeniowej (...) lub śladów po usunięciu takiej karty oznacza, iż została ona wyprodukowana na rynek polski.

Pozwany B. Z. i D. R. weszli w posiadanie urządzeń stanowiących całość, nie składali, nie demontowali i nie montowali tych urządzeń.

Ustalenia powyższe pozwoliły na analizę podniesionych w apelacji zarzutów.

Za uzasadniony należało uznać podniesiony w apelacji zarzut naruszenia dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. W zasadzie wszystkie podniesione w apelacji uchybienia, naruszające zasadę oceny dowodów wyrażoną w tym przepisie, zasługują na uwzględnienie. W myśl powołanego przepisu ustawy Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia.

Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, uznał za przydatny i pożądany do wyjaśnienia kwestii przysługującego powodowi prawa własności spornych kabin, przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny mechanoskopii. Wnioski z niej wypływające, które sąd odwoławczy podzieliła i czyni podstawą do poczynionych przez siebie ustaleń, jednoznacznie potwierdzają, iż powód jest właścicielem kabin sanitarnych znajdujących się w posiadaniu pozwanych. Oczywiście opinia biegłego tak jak inne dowody podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c., chociaż na podstawie właściwych jedynie dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, sposobu motywowania i stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r. IV CSK 135/13, LEX nr 1405234). Przeprowadzona w sprawie opinia kryteria te spełnia. Została sporządzona po przeprowadzeniu oględzin spornych kabin i porównaniu ich cech do znaczeń charakterystycznych i niepowtarzalnych umieszczanych na kabinach stanowiących własność firmy (...) Spółka z o.o. Rzetelność i fachowość pracy biegłego nie była kwestionowana przez Sąd. Zastrzeżenia pozwanych dotyczyły używanych przez rzeczoznawcę słów określających urządzenia, a mianowicie: „dowodowej”, „porównawczej” i „badanej”. Ich zamienne używanie uniemożliwia, zdaniem pozwanych, określenie, które twierdzenia opinii dotyczą spornych kabin, a które urządzeń porównawczych. W ocenie Sądu uważne zapoznanie się z opinią nie nasuwa żadnych wątpliwości, że określenie „dowodowej” i „badanej” odnosi się do kabin, których wydania domaga się powód, zaś słowo „porównawczej” dotyczy urządzeń stanowiących materiał porównawczy.

Kolejny zarzut stawiany biegłemu przez pozwanego R. sprowadza się do braku porównania spornych kabin do urządzeń używanych w innych niż Polska krajach, co miałoby prowadzić do zakwestionowania prawa własności powoda do kabin objętych sporem. Rozumowanie to legło u podstaw oddalenia wniosku dowodowego z opinii biegłego przez Sąd Rejonowy i nie zasługuje na uznanie. Kabina (...) została wyprodukowana na rynek polski, o czym świadczą umieszczone w niej nadal naklejki w języku polskim. Nie udało się natomiast biegłemu ustalić kraju przeznaczenia kabiny (...) Standard, co zostało wskazane we wnioskach. Biegły w żaden sposób nie przekroczył ram zakreślonych postanowieniem dowodowym. Dokonał porównania urządzeń spornych z tymi przeznaczonymi na rynek polski, gdyż taka była treść zlecenia. Odpowiedział na zadane mu przez Sąd pytania. Fakt, że kabiny należące do powoda są składane z części był bezsporny. Okoliczność ta pozostaje jednak bez wpływu na ustalenia biegłego albowiem żaden z pozwanych w toku procesu nie twierdził, że posiadane przez siebie urządzenie złożył, demontował lub montował. Bezcelowe było zatem kierowanie do biegłego hipotetycznych pytań w tym zakresie. Z tych samych przyczyn zbędne było porównywanie spornych kabin do urządzeń produkowanych dla Czech czy W.. Obaj pozwani jednoznacznie twierdzili, że nabyte przez nich kabiny pochodziły z Niemiec. Konkludując Sąd uznał opinię biegłego za fachową, obiektywną i rzeczową a wywiedzione przez rzeczoznawcę wnioski za logiczne i poparte wykonanymi badaniami. Nadto wnioski opinii korespondują z materiałem dowodowym pod warunkiem dokonania prawidłowej, w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego, oceny tego materiału. Bez wątplenia w toku całego procesu bezsporne było, iż kabiny sanitarne zostały ujawnione w Polsce. Obaj pozwani konsekwentnie twierdzili również, że nabyte przez nich kabiny pochodziły z Niemiec. Na żadnym etapie postępowania nie twierdzili także, ani powołani przez nich świadkowie, że kabiny te były demontowane, składane i rozkładane, czy w jakikolwiek sposób przerabiane. Przeciwnie zapewniali, iż nie robili przy nich nic. Zatem dysponując opinią biegłego sądowego, przy ustaleniu, iż obie kabiny pochodziły z Niemiec a jedna z nich ma napisy polskie druga zaś nie posiada charakterystycznych cech kabin produkowanych na rynek niemiecki (karta zbliżeniowa (...) lub śladów po usunięciu takiej karty), całkowicie uzasadnione jest uznanie, że obie kabiny wyprodukowano w Niemczech dla powodowej spółki, która jako jedyna na terenie Polski zajmowała się dystrybucją takich urządzeń. Całkowicie nieprawdopodobne natomiast, choć oczywiście teoretycznie możliwe, w związku z brakiem wiedzy sądu na temat oznaczeń kabin sanitarnych produkowanych przez niemieckiego producenta dla innych europejskich krajów, jest uznanie, że sporne kabiny stanowiły własność podmiotów innych niż (...) spółka z oo.

Czyniąc to ustalenie ponownego rozważenia wymagały zarzuty stawiane przez obu pozwanych zastosowania w sprawie art. 169 § 2 k.c. lub 174 k.c., których skutkiem byłoby uznanie, iż pozwani z upływem 3 lat od wejścia w posiadanie kabin sanitarnych, nabyli ich własność. Obie wskazane regulacje uzależniają nabycie rzeczy od osoby nieuprawnionej do rozporządzania nią od działania w dobrej lub złej wierze. Fakt nabycia przez powodów kabin sanitarnych

od osób nieuprawnionych pozostawał w sprawie bezsporny. Pozwani nie dysponowali żadnymi dokumentami potwierdzającymi sposób oraz termin wejścia w posiadanie kabin. Dysponując ustaleniami biegłego, iż kabina typu (...), pozostająca w posiadaniu pozwanego D. R. (1), została wyprodukowana w kwietniu 2015r. stwierdzić należy, że nie tylko zeznania pozwanego co do daty nabycia urządzenia są niewiarygodne, gdyż nie mogło to nastąpić przed datą produkcji kabiny, ale nie można również uznać, iż upłynął 3 letni termin posiadania skutkujący nabyciem prawa własności w trybie zasiedzenia lub nabycia od osoby nieuprawnionej. Powództwo wytoczono bowiem w lutym 2018r., zatem przed upływem 3 lat od daty wyprodukowania kabiny. Bezcelowe, w kontekście stwierdzenia prawa własności powoda do spornej kabiny, są zatem rozważania dotyczące dobrej lub złej wiary pozwanego R..

Pozwany Z. oraz powołani przez niego świadkowie twierdzili, że posiada on kabinę sanitarną typu (...) od około roku 2000. Konfrontując te twierdzenia z ustaleniami biegłego, że datą produkcji tego urządzenia jest rok 2007 powyższe zeznania ocenić należy jako niewiarygodne. Nie jest możliwe, w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności braku jakichkolwiek dokumentów potwierdzających nabycie przez pozwanego kabiny, jednoznaczne ustalenie daty wejścia w posiadanie rzeczy przez pozwanego Z.. Przyjmując najkorzystniejsza dla pozwanego wersję byłby to rok 2008. Zasadne zatem jest rozważenie podniesionego przez pozwanego zarzutu nabycia prawa własności kabiny z upływem 3 lat od wejścia w posiadanie, przy założeniu dobrej wiary pozwanego.

Sąd Okręgowy w całości podziela teoretyczne rozważania Sądu Rejonowego wraz z przytoczonym orzecznictwem, dotyczące nabycia praw w dobrej wierze. Nie podziela jednak dokonanej przez ten sąd oceny prawnej stanu faktycznego, która sprowadzała się do uznania, że pozwany w dacie wejścia w posiadanie kabiny był w dobrej wierze. Również w tym zakresie zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 233 k.p.c. okazał się trafny. Okoliczności takie jak nabycie na giełdzie od osoby nieznannej, brak umowy, dokumentów od sprzedawcy, widoczne ślady po usunięciu tabliczek znamionowych powinny u pozwanego wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do prawa sprzedawcy do zbywanej rzeczy. Wszystkie przytoczone dowody wskazują jednoznacznie, że nabywając sporną kabinę pozwany Z. co najmniej powinien był przypuszczać, że stanowi ona własność innej osoby lub podmiotu.

W ocenie Sadu Okręgowego powód wykazał, iż do spornych kabin przysługuje mu prawo własności, pozwani zaś nie udowodnili, iż przysługuje im prawo niweczące powództwo windykacyjne. Mając to na uwadze, na podstawie art. 222 § 1 k.c. nakazano pozwanym wydanie spornych kabin.

Odnosząc się do podniesionego w apelacji pozwanego B. Z. zarzutu przedawnienia roszczenia o wydanie rzeczy ruchomej podkreślić należy, że w piśmiennictwie wskazuje się zasadnie, że roszczenie staje się wymagalne z chwilą, gdy wierzyciel może postawić skuteczne żądanie, aby dłużnik uczynił niezwłocznie zadość jego roszczeniu (por. System Prawa Cywilnego pod red. S. Grzybowskiego, t. I, Część ogólna, Warszawa 1985, str. 814). Od tej daty należy liczyć więc termin przedawnienia wynikający z treści art. 118 k.c. Najpóźniej bowiem w tej dacie roszczenie powoda o zwrot przedmiotu własności stało się wymagalne zgodnie z treścią art. 120§1 k.c. W niniejszej sprawie za datę, od której należałoby liczyć ewentualny bieg terminu przedawnienia jest dzień zgłoszenia przez J. S. – pracownika powoda – iż na terenie posesji pozwanych znajdują się sporne kabiny stanowiące własność firmy (...). Niezależnie zatem jaki termin przedawnienia (10, 6 letni) można by rozpatrywać, wobec wytoczenia powództwa o wydanie 5 stycznia 2018r., zarzut pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy, iż pozwani nabywając sporne urządzenia pozostawali w złej wierze, determinują nie tylko uznanie prawa własności powoda do tych urządzeń ale również prawo domagania się przez powoda wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nich przez pozwanych .

Sąd I instancji prawidłowo przytoczył przepisy prawa materialnego regulujące wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy, wypowiedział się w kwestii ich uzupełniającego charakteru, co czyni zbędnym ich powielanie. Uznając, iż pozwani nie nabyli własności posiadanych urządzeń ani przez zasiedzenie ani w trybie art. 169 § 2 k.c. za zasadne należało uznać roszczenie powoda o zapłatę.

Dodać trzeba, że dla określenia wysokości wynagrodzenia za korzystanie przez posiadacza z cudzej rzeczy właściwą będzie kwota, która posiadacz musiałby zapłacić właścicielowi, gdyby jego posiadanie opierało się na prawie.

Zasadniczo chodzi tu o stosowanie średniej stawki rynkowej, która może się oczywiście w czasie zmieniać. W niniejszej sprawie wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z ruchomości nie było kwestionowane.

Powód domagał się zapłaty od obojga pozwanych wynagrodzenia za 3 lata wstecz licząc od daty wniesienia pozwu przyjmując w stosunku do pozwanego R. kwotę 4zł. za dzień korzystania z kabiny (co dało kwotę 4.392zł. za okres od 1 stycznia 2015r. do 2 stycznia 2018r.) i wobec pozwanego Z. kwotę po 3zł. dziennie (co dało 3.294zł. za okres od 1 stycznia 2015r. do 2 stycznia 2018r.). Przyjmując iż kabina typu (...) wyprodukowana została w kwietniu 2015r. Sąd uznał za zasadne odjęcie od żądanej przez powoda od pozwanego R. kwoty 4392zł. kwoty 480zł. – równowartości wynagrodzenia za miesiące styczeń, luty, marzec i kwiecień 2015r. (120 dni x 4 zł.).

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. jednym z podstawowych wymogów formalnych pozwu jest dokładne określenie żądania. W sprawach o roszczenia pieniężne wymóg ten oznacza, że obowiązkiem powoda jest precyzyjne i jednoznaczne wskazanie wysokości kwoty, jakiej zasądzenia domaga się w sprawie. Powód zgłaszając świadczenie pieniężne winien bezwarunkowo podać o zasądzenie jakiej konkretnie kwoty wnosi. Mając powyższe na względzie, do kwot należnych powodowi Sąd doliczył zgłoszone w pozwie żądanie zapłaty przez pozwanego R. kwoty 1.460zł. a pozwanego Z. 1.095zł. Choć obie te wartości wskazane zostały dla celów ustalenia wartości przedmiotu sporu, jako wynagrodzenie za trzy miesiące, uznano ich zasadność. Do zamknięcia przewodu sądowego powód podtrzymywał w tym zakresie swoje roszczenia; nie bez znaczenia jest również fakt, iż od kwot tych uścił należy wpisać. Podsumowując Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego D. R. (1) kwotę 5.372zł. ((...) + 1460 – 480) a od pozwanego B. Z. (2) kwotę 4.389zł (3.294zł. + (...)).

Oddalając powództwo w pozostałym zakresie Sąd Odwoławczy wskazuje na jednolity w doktrynie i orzecznictwie pogląd, zgodnie z którym roszczenie o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie nie jest roszczeniem okresowym (orzeczenie SN z dnia 17 VI 1957 r. II CR 202/56, OSNCP 1959, poz. 11 ; uchwała z dnia 24 października 1972 r., III CZP 70/72, OSNC 1973, z. 6, poz. 102; a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2000 r. IV CKN 5/00 , Lex nr 52680). Należne właścicielowi wynagrodzenie z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości nie dzieli się więc na świadczenia okresowe i nie może być dochodzone na przyszłość, jak np. alimenty czy renta, gdyż okresowej płatności nie przewiduje ani umowa (której tu już przecież nie ma) ani przepis ustawy. Tak więc wynagrodzenie należne właścicielowi obejmuje cały okres, przez który posiadacz korzystał z rzeczy, nie stanowi świadczenia okresowego, jest należnością jednorazową za cały okres korzystania z rzeczy przez posiadacza bez tytułu prawnego, ma jedynie charakter narastającego świadczenia. Wniesienie powództwa o świadczenie jeszcze niewymagalne ,poza wypadkami przewidzianymi w art. 190 k.p.c., powoduje oddalenie go jako przedwczesnego. Taka zaś sytuacja miała miejsce w rozpoznawanej sprawie . Dla skutecznego dochodzenia wynagrodzenia powód winien zliczyć jego wysokość do dnia zamknięcia rozprawy i takie roszczenie zgłosić sądowi. Ponieważ to nie nastąpiło, a nie jest rzeczą Sądu wykonywanie jakichkolwiek czynności procesowych za stronę posiadającą wykwalifikowanego pełnomocnika, orzeczono wyłączenie o prawidłowo sformułowanym roszczeniu.

Zmiana orzeczenia Sądu I instancji in meriti determinowała odmienne rozstrzygnięcie o kosztach procesu toczącego przed Sądem Rejonowym. Orzeczono o nich na podstawie art. 100 k.p.c. uznając, iż powód uległ jedynie w nieznacznej części żądania.

Na koszty procesu zasądzone od pozwanego D. R. składa się wpis w wysokości 443,00zł., koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800,00zł. (liczone od wartości przedmiotu sporu 8.372,00zł., na którą składa się 3000,00zł. z tytułu roszczenia o wydanie rzeczy i 5.372,00zł. z tytułu żądania zapłaty) oraz 17,00zł. opłaty od pełnomocnictwa.

Na koszty procesu zasądzone od pozwanego B. Z. składa się wpis w wysokości 370,00zł., koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800,00zł. (liczone od wartości przedmiotu sporu 7.389,00zł., na którą składa się 3000,00zł. z tytułu roszczenia o wydanie rzeczy i 4.389,00zł. z tytułu żądania zapłaty) oraz 17,00zł. opłaty od pełnomocnictwa.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 386§ 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 wyroku. W pozostałym zakresie apelację oddalono, biorąc za podstawę art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 108 par. 1 k.p.c. w zw. z art. 98 par. 1 i 3 k.p.c. oraz par. 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z par.2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 10 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokatów. Na kwotę zasądzoną od pozwanego D. R. składa się 900,00zł. z tytułu kosztów zastępstwa procesowego 375,00zł. stanowiąca połowę zaliczki uiszczonej na koszty opinii biegłego oraz 443,00zł. wpisu od apelacji. Koszty procesu poniesione przez pozwanego B. Z. w postępowaniu apelacyjnym to 900,00zł. z tytułu kosztów zastępstwa procesowego 375,00zł. stanowiąca połowę zaliczki uiszczonej na koszty opinii biegłego oraz 370,00zł. wpisu od apelacji.

O kosztach należnych Skarbowi Państwa orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sędzia SO M. W. Sędzia SO S. K. Sędzia SR (del.) A. K.